

In deze uitgave:

Hoofdartikelen:

Paul de Vos 1
Inleiding

Bert Blommers: 2
'Geleid verkeer biedt
Kansen'

Joep Dickhaut 3
'Geleide technieken
in de auto; wat is er
allemaal al mogelijk?'

Kort nieuws:

Terugblik 1
Middagsymposium
Provincie Gelderland

Middagsymposium 2
'Sturen op beprijzing
in de Spoorwereld'

Innovatie Elevator 2
Pitch vanaf januari

Winnaar 3
Prorailprijsvraag:
'Toekomst regionale
rail is licht'

Informatieontsluiting 3
'duurzame
ketenmobiliteit'

Voortgang CoP 3
'Sociale Innovatie'

INLEIDING

Beste Lezer,

Wat is er aan de hand in Nederland? We staan stil! Het autobezit en het gebruik van de snelwegen blijft toenemen. In een recente studie van VROM wordt zelfs rekening gehouden met een scenario waarin het aantal auto's in Nederland verdubbelt. Zonder passende maatregelen zal het fileprobleem alleen maar groter worden. Dit is niet op te lossen als we op de huidige manier doorgaan: iedereen redenerend vanuit zijn of haar eigen 'core business', (lees: kokervisie), of dit nu het spoor of de snelweg is. En dat terwijl er bruikbare kortetermijnoplossingen klaarliggen in de sfeer van het geleid vervoer, zo valt te lezen in het interview met Mattieu Nuijten van Verkeer en Waterstaat en Ferry Smits van de TU Delft. Groot denken is het devies: er blijkt al veel meer mogelijk dan u en ik wisten, als we het aandurven over elkaars 'grenzen' heen te kijken en in elkaars wereld te stappen.

Duidelijk is dat een meer geleide vorm van vervoer – of dat nu op het spoor is of op de weg – de toekomst heeft, maar ja, hoe

maak je die toekomst mogelijk? Belangrijk is dat de (politieke) besluitvorming nu al gericht wordt op die toekomst, en dat er dus extra ruimte wordt gecreëerd voor innovatieve oplossingen. Smits stelt in dit verband voor om langs de te verbreden snelweg A27 een extra vrije baan aan te leggen, voor allerlei vormen van geleid vervoer. Liever nu dan later. Van gevoel voor huidige ingrepen die toekomstvast zijn, getuigen trouwens ook de winnaars van de Prorail innovatieprijsvraag met hun 'vertrammingsvoorstel'. Hun idee levert meer reizigers op in de toekomst en lokt ook nieuwe innovaties uit. Natuurlijk blijft er ook in dit idee nog wel het een en ander op te lossen. Maar het is weer een nieuwe stap op weg naar het verkeer van de toekomst.

Dit brengt me ertoe (wellicht ten overvloede) nog eens te duiden wat ons bij IPR zo nadrukkelijk aan het hart gaat: 'IPR wil innovaties in de geleidvervoersektor stimuleren en versnellen in het belang van een bereikbaar, leefbaar en economisch gezond (blijvend) Nederland, bij toenemende

mobiliteit en afnemende ruimte'. Zo formuleren we het, misschien wat stijfjes, op onze site. Maar het vuur is er niet minder om: we verlenen tal van 'innovatiepushende' diensten aan onze partners, organiseren periodiek symposia en verbinden partijen met elkaar via ons IPR-Partner-netwerk. IPR-partners kunnen zo hun innovatieve ideeën sneller en met meer kans van slagen omzetten in concrete business, en zo adequaat hun bijdrage leveren, op weg naar een ijzersterk vervoersconcept in Nederland.

Vindt u ons gedachtegoed sympathiek maar bent u nog geen IPR-partner? Sluit u dan vandaag nog aan. Is het niet omdat u van de voordelen wilt genieten (gratis deelname symposia, CoP's et cetera), dan toch omdat wij 'roepend in de woestijn' niet verder komen in Den Haag en Utrecht. Hoe groter onze achterban, hoe meer invloed. Zo werkt dat nu eenmaal. Fijn dus als u ons ook ondersteunt. Bedankt alvast.

Paul de Vos
Voorzitter IPR

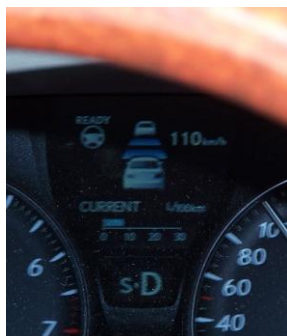
Terugblik middagsymposium Provincie Gelderland

Op 1 maart jl. vond in Gelredome Arnhem het symposium 'Vraaggerichte innovatie Openbaar Vervoer' plaats. IPR organiseerde deze goedbezochte middag (115 bezoekers), in opdracht van Gedeputeerde Staten van Gelderland. Marijke van Haaren, gedeputeerde OV en Mijne van Kleef, manager Innovatieprogramma OV, maakten duidelijk dat Gelderland nog financiële ruimte heeft om projecten te subsidiëren die het reizen met het OV makkelijker maken. Ferry Smits (TU Delft) hield een pleidooi voor de Superbus. Verder was er aandacht voor bimodale voertuigen, innovatie-intervisie, de fiets in de vervoersketen, en 'hoe Google Earth kan leiden tot meer OV-gebruik'. We kijken terug op een inspirerende middag en bedanken de provincie voor de gastvrijheid en het feit dat zij vrije entree mogelijk maakten.

‘GELEID VERKEER BIEDT KANSEN’

TOEKOMSTGERICHTE KEUZES MET EXTRA AANDACHT VOOR INNOVATIEVE TOEPASSINGEN
GEWENST

Auteur: Bert Blommers

“Auto’s kunnen nu al, elektronisch aangestuurd, automatisch en op veilige afstand over de snelweg rijden”

Auto’s die in treinformatie over de snelweg gaan doordat ze in-car over allerlei snufjes beschikken, de Superbus (www.superbus.tudelft.nl), de ‘c,mm,n’

(www.autoindetoekomst.nl), het zijn enkele concepten die tot een hoogwaardig(er) openbaar vervoer kunnen leiden: comfortabel, betrouwbaar, vraagafhankelijk en van begin- tot

eindbestemming. Geleid verkeer over de (snel) weg kan al op korte termijn een grote rol gaan spelen bij het beheersbaar maken van het fileprobleem in Nederland, denken Mattieu Nuijten en Ferry Smits.

Het is een oplossing die leidt tot betere benutting van de snelwegen en die de reiziger brengt waar hij komen wil, zonder dat hij voor ‘verrassingen’ komt te staan. Maar het vraagt wel

toekomstgerichte keuzes met extra aandacht voor innovatie. ‘Wat we nodig hebben is dat de politiek nu alvast ruimte voor innovatieve toepassingen durft te reserveren. Bijvoorbeeld door langs de drukke en binnenkort te verbreden snelweg A27 een extra, vrije, baan aan te leggen voor vormen van geleid verkeer.’

Verkeersgeleiding, ook voor gewone auto’s, is geen verre toekomstmuziek. ‘Auto’s kunnen nu al, elektronisch aangestuurd, automatisch en op veilige afstand over de snelweg rijden. “Treinvorming” op de snelweg noemen we dat ook wel’, zegt Mattieu Nuijten. Hij is als projectleider Innovaties van Rijkswaterstaat betrokken bij project ‘Rij-Assistent’ en bij de projecten ‘Dynamisch verkeersmanagement’ op de ringwegen rond Alkmaar en

Amsterdam. Informatiesystemen spelen een grote rol in de dosering en afstemming van de verkeersstromen. De nu nog ‘indirecte’ aansturing van automobilisten kan veel strakker worden als elektronica in ‘kastjes langs de weg’ kan gaan communiceren met de elektronica in de auto’s. Veel auto’s beschikken al over sensoren voor licht en donker, temperatuur, stroefheid van het wegdek et cetera, waarmee ze de situatie op en rond de weg in de gaten houden. ‘Advanced cruise control’ en ‘Lane keeping’ worden al als opties aangeboden in de duurere auto’s. Nuijten: ‘Als we de communicatie tussen die auto’s en kastjes langs de weg mogelijk maken, dan kan de wegbeheerder die informatie direct gebruiken om bijvoorbeeld een waarschuwing aan alle weggebruikers te geven.’

[>>> Lees verder online](#)

IPR-Middagsymposium ‘Sturen op beprijzing in de Spoorwereld’

Op dinsdag 25 september a.s. organiseert IPR het middagsymposium ‘Sturen op beprijzing’. De kosten van mobiliteit zo direct mogelijk en naar werkelijk gebruik in rekening brengen bij de gebruikers. In vrijwel alle sectoren wordt het prijsmechanisme inmiddels gebruikt om beschikbare capaciteit beter te benutten. Wat houdt de spoorwereld nog tegen? En is er iets op te verzinnen

waardoor beprijzing wél kan werken? Locatie: DHV, Amersfoort. Met onder meer: open podium voor vijf sprekers (elk 5 minuten) en zes ‘Info-points’ voor presentaties/ informatie over concrete innovaties (idee, tussenstadium of realisatie). Toegang: gratis voor IPR-partners. Anderen: 75 euro, studenten 20 euro. Aanmelden voor 5-minutenpraatjes of info-points via info@innovatieplatformrail.nl of 06 21421446.

Innovatie Elevator Pitch vanaf januari

Transumo, ATC en IPR gaan vanaf januari 2008 gezamenlijk ‘Innovatie Elevator Pitches’ organiseren, bedoeld om mensen met ideeën (rijp en groen) op het gebied van ‘duurzame ketenmobiliteit’, verder te helpen om te komen tot daadwerkelijke en succesvolle implementatie. Tijdens de pitch geeft een idee-eigenaar een 10-minutenpresentatie, waarna zijn of haar plannen door een multidisciplinair panel worden beoordeeld en er een discussie met de zaal plaatsvindt. Op basis van de bevindingen bepaalt de idee-eigenaar zijn vervolgstategie, al dan niet in samenwerking met partijen in de zaal die ‘business’ zien in het idee. De Innovatie Elevator Pitch is voor partners van IPR en ATC gratis toegankelijk. De pitches vinden plaats op diverse locaties in het land tijdens bijeenkomsten voor genodigden. Er wordt gewerkt met een Non Disclosure Agreement om de ingebrachte ideeën te beschermen. Informatie via: info@innovatieplatformrail.nl of 06 21421446.

HET IPR-TEAM

Bestuur
Paul de Vos, DHV, Voorzitter
Joep Dickhaut, Secretaris / Penningmeester

Adviesraad
Nico du Bois, ArboNet
Aldert van Buuren, Voyanova
André Cnossen, Arriva Consulting
Anton van Himbergen Lloyd's Register Rail Europe B.V.
Nellie Schipper, TNO
Ruud Smits, Universiteit Utrecht

Kernteam / bureau:
Mischa Coster, Marketing
Joep Dickhaut, Coördinator
Han van Knippenberg, Algemene zaken
Inge Remmers-Wopereis, Communicatie
Ron den Biesen, Plaatsvervangend coördinator

'GELEIDE TECHNIEKEN IN DE PERSONENAUTO; WAT KAN ALLEMAAL AL?

Auteur: Joep Dickhaut

Nieuwsgierig naar de stand van zaken reed IPR mee in de aangepaste Volkswagen Passaat van 'Wegen naar de toekomst' (WnT) en maakten we een proefrit met de Lexus LS 460 President.

De VW Passaat is voor WnT (ten behoeve van de pilot 'Rij-assistent') uitgerust met een aantal rijtaakondersteunende systemen. De Lexus is een auto in het topsegment waarin allerlei innovatieve technieken standaard zijn ingebouwd. Natuurlijk hadden we van tevoren gefilosofeerd over de mogelijkheden van (en in) beide auto's. Tijdens de proefritten bleek een deel van onze fantasie al realiteit! Veel

extra voorstellingsvermogen is na deze ervaring dan ook niet meer nodig om jezelf te zien zitten in je auto op de snelweg, waarbij je je op de geleide vervoersstrook bevindt en met andere zaken bezig bent dan met besturen. Alsof je in je eigen compartiment van de trein zit. Dat er nog heel wat moet gebeuren voor het zover is, is ook duidelijk als je even doordenkt, maar toch... Wat is er allemaal al mogelijk?

Wat is er allemaal al mogelijk? De gewenste snelheid instellen aan het stuur, evenals de afstand tot een voorganger (in tijd). Je hoeft alleen nog maar te sturen. Optrekken en afremmen verzorgt de apparatuur. En als je niet

goed oplet – en bijvoorbeeld onbedoeld je rijstrook dreigt te verlaten – klinkt er een signaal. Bij de Lexus houden in- en outcar-cameraatjes bovendien je gezicht en het achteropkomend verkeer in de gaten. Fileparkeren? Je bepaalt de exacte plek via het scherm op je dashboard. Vervolgens is het een kwestie van een beetje bijremmen; sturen of achterom kijken is niet nodig. Klaar is Kees (nou, Kees-Jan dan). We hebben het dan over respectievelijk 'Adaptive cruise control', 'Lane keeping assist' (ook wel: 'Lane departure warning') en 'Parking assist'.

[>>> Lees verder online](#)

Vogende keer

In deze juni-editie van de IPR Nieuwsbrief nemen we nadrukkelijk een kijkje op de weg. In de volgende Nieuwsbrief (september 2007) verschuift de focus. We nemen dan expliciet de ontwikkelingen in de spoorwereld onder de loep; kijken naar innovaties die daar gaande zijn en naar kansen, mogelijkheden die al dan niet worden benut.

Winnaar Prorailprijsvraag: 'Toekomst regionale rail is licht'

Op een flink aantal regionale spoortrajecten kunnen de zware en dure personentreinen beter worden vervangen door lichte en voordelige trams. De kosten van exploitatie dalen, tramlijnen zijn eenvoudiger in te passen en de voertuigen kunnen meer stops maken. Meer reizigers profiteren dan van de OV-verbinding. Dit stellen RVDB/Lightrail.nl en

Arcadis in hun gezamenlijke plan dat op 14 mei 2007 werd onderscheiden met de jaarlijkse innovatieprijs van spoorbeheerder Prorail. Het door lichte en voordelige winnende team zal de kosten van de voorstellen de komende maanden uitwerken in een pilot: vertramming van de lijn Zwolle-Kampen.

<http://www.lightrail.nl/pages-gen/ProRailPrijsvraag.htm>

Informatieontsluiting 'duurzame ketenmobiliteit'

Informatieontsluiting is één van de middelen om innovatie te stimuleren en te versnellen. IPR werkt eraan om openbare informatie over geleid vervoer en railvervoer in het bijzonder, makkelijk en snel toegankelijk te maken. IPR-partners kunnen hiervoor per 1 juli terecht op een speciale zoekpagina: www.innovatieplatformrail.nl/zoekp.htm

Deze pagina geeft snelle toegang tot de meest uiteenlopende bronnen. Beoogd wordt informatie op het gebied van duurzame ketenmobiliteit in één keer te ontsluiten cq bij elkaar te brengen.

Voortgang CoP 'Sociale Innovatie'

In de vorige nieuwsbrief nodigden we u uit uw kennis en ervaring te delen in de CoP 'Sociale Innovatie', een initiatief van het Knooppunt Innovatie. Op onze oproep hebben zich drie IPR-partners aangemeld. In innovatieprocessen is het sociale deel voor 70% bepalend tegen techniek 30%. Het is dus zaak het sociale aspect niet te veronachtzamen om een innovatie succesvol te laten zijn. In de CoP denken we na over hoe we in de sociale structuren die met innovatie gepaard gaan kunnen ingrijpen; wezenlijke, vernieuwingen kunnen doorvoeren die werkelijk effect hebben. Zie ook het groeidocument opgesteld door de IPR-deelnemers van de CoP Sociale Innovatie: <http://www.innovatieplatformrail.nl/copsi.htm>. Deelname aan de CoP is gratis. Aanmelden kan nog steeds: via info@innovatieplatformrail.nl of 06 214214 46.

STICHTING INNOVATIEPLATFORM GELEID VERVOER

KvK Utrecht: 30204059

Postbanknr: 4267215

Email:
info@innovatieplatformrail.nl

Hoofdredactie:
Inge Remmers-Wopereis
comm@innovatieplatformrail.nl

Vormgeving:
Mischa Coster

Op Internet!
Kijk op:
www.innovatieplatformrail.nl